

2016-06-23

Dnr Forte: 2016-07082

Dnr UD: UD2016/09273/IU

Remissvar: Policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet

Forte ser mycket positivt på det föreslagna policyramverket för det svenska utvecklingssamarbetet. Förslagets två övergripande inriktningar, dels att ersätta begreppet ”bistånd” med ”utvecklingssamarbete” dels att koppla detta till Agenda 2030, ligger helt i linje med Fortes ambitioner för vårt internationella forskningssamarbete samt vår strävan att knyta rådets verksamhet till Agenda 2030-målen.

Forte ger bidrag till internationell samarbetsforskning inom alla tre forskningsområden som ligger inom vårt uppdrag, även om det framförallt bedrivs inom hälsoområdet. Därför ser Forte positivt på att Jämlik hälsa, har fått en egen rubrik inom policyramverket. Forte har redan pågående bilateralt samarbete med Sydafrika, där vi i samverkan med deras forskningsråd kommit fram till temat jämlik hälsa som ett av två utvalda samarbetsområden. I beskrivningen av området (sid 32-33) anges ett antal sjukdomstillstånd i dokumentet, bl.a. smittsamma sjukdomar och s.k. icke-smittsamma sjukdomar. Forte menar att psykiska besvär bör nämnas särskilt, då dessa enligt de senaste globala sjukdomsberäkningarna ligger som nummer två i rankningen av sjukdomsburden i världen, och med en ökad andel i låg- och medelinkomstländer, och där resurserna att ta hand om dessa ofta är svaga. Jämställdhetsperspektivet liksom sambanden mellan miljö- och klimatutmaningar, hälsa och säkerhet tas upp som centrala utgångspunkter för jämlik hälsa. Det finns fler faktorer utanför hälsoområdet som utgör förutsättningar för jämlik hälsa och som lyfts fram under andra av de tematiska inriktningarna. Till exempel social trygghet och tillgång till arbete under anständiga villkor. Forte skulle gärna se någon korskoppling eller skrivning som tydliggör det.

Forte ser positivt på att utbildning och forskning lyfts fram som en viktig del i utvecklingssamarbetet. Skrivningarna (sid 35-36) är starkt fokuserade på den betydelse forskningssamarbetet har för att stärka utvecklingen i låginkomstländer, och att Sverige har en stark tradition av sådant samarbete. Forte vill lägga till att internationellt samarbete, och inte minst med låg- och medelinkomstländer, är av stort värde också för svenska forskningsmiljöer. Det ger tillgång till berikande forskningsmiljöer och andra studiepopulationer, och samarbete med forskare i dessa länder ger stimulerande inflöde av nya frågeställningar, idéer och kunskaper. När det gäller både utbildning och forskning har vi nu en lång erfarenhet av lärar- och forskarutbyte, och värdet för bägge parter upplevs som självklart. Det finns också en rad olika instrument, både bland oss forskningsfinansiärer, och i EU-systemet, för att bidra till olika former av utvecklingssamarbete.

När det gäller utvecklingssamarbetets geografiska fokus sägs (sid 40-41) att utvecklingssamarbetet ska riktas dit där det gör mest nytta. Man påpekar med rätta att det finns ett fåtal riktigt fattiga länder, och att den största delen av världens fattiga finns i medelinkomstländer. Detta talar för att

Swedish Research Council for Health, Working Life and Welfare

Address Box 894, SE-101 37 Stockholm · **Visiting address** Östra Järnväggsgatan 27

Phone +46 8 775 40 70 **Fax** +46 8 775 40 75

Org.nr 202100-5240 **E-mail** forte@forte.se **www.forte.se**

det nuvarande begreppet ”samarbetsländer” för bistånd kan ifrågasättas. Den nuvarande indelningen i biståndsländer och ej biståndsländer är problematisk för forskningssamarbetet, som lämpligen bör inriktas mot vetenskaplig och samhällelig relevans för en viss grupp eller ett visst område, och inte i vilket land det ligger. Forte inser att vissa typer av insatser bygger på regeringssamarbete, och man kan göra val utifrån olika kriterier om vilka länder man samarbetar med. Andra insatser, exempelvis samarbete i utbildning och forskning, bör kunna bedrivas utifrån behov som styrs av andra kriterier.

Ett ytterligare problem har uppmärksammats i samband med att samarbetsländer ”utfasas” nämligen att Sverige tappar viktiga kontaktytor, och att dessa länder vänder sig till andra länder för fortsatt samarbete, även inom områden där fortsatt kontakt med Sverige hade varit av värde.

Forte ser därför gärna att regeringen återkommer och preciserar frågan om ”samarbetsländer”, och en diskussion om hur samarbetet kan riktas för att åstadkomma bästa möjliga effekt.

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Ethel Forsberg efter föredragning av huvudsekreterare Peter Allebeck.

Ethel Forsberg
Generaldirektör